

Sektionen för planering säkerhet och miljö
Michael Öhlund
Avdelningen för juridik
Anna Marcusson

Utrikesdepartementet
10333 STOCKHOLM

Remiss till utkast av lagrådsremiss Anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning – del 2

Sammanfattning

Sveriges Kommuner- och Regioner (SKR) tillstyrker förslagen på anpassningar till EU:s marknadskontrollförordning med nedanstående kommentarer.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Kommunernas uppdrag

SKR har förståelse för att de förordningsändringar som blir en konsekvens av lagrådsremissens förslag inte remitteras nu men vill framhålla att det innebär svårigheter att ta ställning till helheten i regeringens förslag och konsekvenserna för kommunerna.

SKR delar lagrådsremissens utgångspunkt att kommunerna behöver ha uppgifter inom marknadskontrollen för att den ska bli effektiv över hela landet. SKR tillstyrker förslaget som innebär att kommunerna får uppgifter inom marknadskontroll, men inte blir marknadskontrollmyndigheter. SKR vill dock framhålla att uppgifterna inte är tydligt beskrivna och omfattningen av kommunens uppdrag är oklart. Det föreligger oklarheter både om vilka uppgifter som är marknadskontroll, till skillnad från miljötillsyn, vid besök på olika verksamheter och vilka verksamheter som omfattas av kommunens och inte marknadskontrollmyndigheternas ansvar.

Som exempel kan nämnas en yrkesmässig hygienisk verksamhet, t.ex. en nagelsalong, där vissa produkter som säljs kontrolleras mot EU-förordningar som innebär marknadskontroll (Reach, CLP m.fl.). Andra produkter omfattas av krav i nationell lagstiftning (förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter) och åter andra produkter av regelverk på EU-nivå som inte är marknadskontroll (kosmetiska produkter). Därutöver innebär kommunens tillsyn en uppföljning av hygieniska aspekter och verksamhetens avfallshantering (26 kap. 3 §) miljöbalken. Det senare påverkas av det nu remitterade förslaget men är den del av det fragmentiserade regelverket. Synergierna för myndigheten och den enskilde minskar betydligt när olika regelverk behöver tillämpas på samma verksamhet och tillsyn respektive kontroll finansieras enligt olika

regelverk. Det finns svårigheter med att på förhand utläsa vilka verksamheter som bara förekommer i distributionsledet och hur kontrollen avgränsas vertikalt.

SKR tillstyrker förslaget att det bör vara möjligt för en kommun som begär det att ingå överenskommelse med marknadskontrollmyndigheter om utförande av uppgifter.

SKR anser att det krävs tydligare vägledning från marknadskontrollmyndigheterna till kommunerna om vad som inom deras respektive ansvarsområde kan anses falla inom marknadskontroll. Krävs särskild rapportering av kommunerna bör denna så snart som möjligt samordnas och digitaliseras mellan marknadskontrollmyndigheterna.

Kommunernas befogenheter

SKR tillstyrker förslaget som innebär att kommunerna får vissa befogenheter inom området, men inte alla befogenheter eller övriga uppgifter som marknadskontrollmyndigheterna har. Vad gäller vissa befogenheter så som begränsning av onlinegränssnitt anser SKR att det bör övervägas om även sådana uppgifter kan ligga på de kommuner som träffat avtal med marknadskontrollmyndigheterna om andra uppgifter än vad kommunen normalt har.

Finansiering av kontrollen

SKR noterar att det i utkastet gjorts en annan bedömning än i det tidigare remitterade betänkandet avseende möjligheten att avgiftsfinansiera marknadskontrollen och att den nya bedömningen underlättar kommunernas avgiftsfinansiering. SKR har ingen materiell synpunkt på ställningstagandet, men noterar möjligheten att på föreskriftsnivå bestämma om avgiftsuttag ska begränsas till bristande överensstämmelse. Det innebär att det kan bli fråga om delvis olika regler för olika produktkategorier vilket kan försvåra avgiftsuttag och bör undvikas. SKR tillstyrker förslaget om kompensation för den rapportering som inte kan finansieras med avgifter.

Att avgiftsbeslut inom marknadskontrollen kan överklagas till förvaltningsdomstol innebär ett praktiskt problem i relation till kommunens övriga avgifter inom miljöområdet som ofta överklagas till länsstyrelsen och därefter till mark- och miljödomstolarna.

SKR noterar särskilt förslaget att kommunen, i stället för kommunfullmäktige, föreslås få besluta föreskrifter om avgifter i 27 kap. 1 § miljöbalken. SKR välkomnar förslaget som skulle ge ökade möjligheter för kommunens nämnd med ansvar för frågorna att fatta beslut om olika mindre ändringar i taxan, t.ex. vid förändringar i aktuell lagstiftning i form ändrade prövningskoder på förordningsnivå. Att det är möjligt att redan nu delegera indexuppräknings av taxan framgår av Mark och miljööverdomstolens dom 9 april 2018 i mål M 4452-17. Den föreslagna skrivningen skulle enligt SKR:s bedömning förenkla för kommunerna att anpassa kommunernas

taxor till den mängd detaljändringar som i dag genomförs på förordningsnivå, och ofta med en framförhållning som inte fungerar bra för den kommunala beslutsprocessen när fullmäktigebeslut krävs. Större förändringar i taxans konstruktion kommer enligt SKR fortfarande behöva beslutas i fullmäktige mot bakgrund av reglerna i kommunallagen. Förslaget skulle vinna på att utvecklas ytterligare.

Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Isling

Gunilla Glasare